

ПРИЧИНИ, НАСЛІДКИ ТА РУШІЙНІ СИЛИ РЕВОЛЮЦІЇ ГІДНОСТІ

Євромайдан / Революція Гідності став наймасштабнішою подією в новітній історії України, засвідчивши також нові зсуви в колективній свідомості суспільства. Більшість експертів маркують вихід людей на вулиці в листопаді 2013 року, після відмови уряду підписати Угоду про Асоціацію з Європейським Союзом, як цивілізаційний вибір. Продовження громадських протестів і самоорганізація суспільства на противагу тиску з боку держави та мобілізація громадян для захисту України від військової агресії на Сході країни вказують на надзвичайну важливість цього вибору й увиразнюють характер націо- та державотворення в Україні. Потужні виклики, спричинені не лише внутрішньополітичними чинниками, але й зовнішньополітичними (зокрема- зовнішньою агресією), змінили українське суспільство. Трасекторія розвитку цих подій дає підстави для виокремлення кількох складових революційного процесу. Якщо Євромайдан із підписанням Угоди про асоціацію досяг свого логічного завершення з точки зору документування процесу, то інші каталізовані революційні процеси не досягли свого вирішення.

Україна є досить молодою республікою, юридично свою незалежність вона отримала у 1991 р., проте в реаліях це було далеко від бажаного. Протягом усього періоду незалежності ми стали свідками того, як наша держава поступово перетворювалася на другорядну країну світу, сателіта Російської Федерації. Замість реформ та змін, в країні зберігалася законсервованість системи, котра дісталася нам у спадок ще від Радянського Союзу. *Тіньова економіка, зростання корупції та хабарництва, безвідповідальність влади та її авторитарний характер, навмисне знищення армії практично зруйнували потенціал країни.* Протести розпочалися 21 листопада 2013 року як реакція на рішення Кабінету Міністрів України про призупинення процесу підготування до підписання Угоди про асоціацію між Україною та Євросоюзом і значно поширилися після силового розгону демонстрації в Києві вночі 30 листопада. Верховна рада України покладає на голови парламенту Олександра Турчинова виконання обов'язків президента України. Віктор Янукович прибуває до Криму, звідки в ніч на 24 лютого 2014 тікає в Росію. У рамках поняття протестів кінця 2013 року відбувалися зокрема мітинги, демонстрації, студентські страйки.

Причин у Майдану було чимало і з кожним днем протесту, їх з'являлося все більше і більше. Але головними можна назвати наступні:

- Брехня і відмова від ЄС;
- Узурпація влади Януковичем;
- Тотальна корупція;
- Свавілья міліції;
- Цензура;
- Придушення громадянських свобод;
- Репресії проти опозиції.

Через тиждень протестів, стало зрозуміло, що тут не обійтися без політичних дій. І 24 листопада на Європейській площі опозиційні політики організували другий Майдан, а потім зібрали сотисячний мітинг. І це був дійсно перший масовий мітинг, де вимагали повернути країну на шлях в ЄС.

За даними Українського інституту національної пам'яті однією з основних рушійних сил Революції стало українське студентство, яке сприйняло свою відповідальність за майбутнє держави та виступило не лише учасниками революційних подій, але й виступили організуючою силою

Окрім студентства рушійною силою Революції виступили футбольні фанати – як одна з найбільш організованих груп молоді. Наслідком їх спільного виступу стало примирення між групами підтримки окремих футбольних клубів.

Загалом, в протестах брали участь представники різних національностей та різних прошарків населення України – від найманих працівників до представників середнього бізнесу з всіх регіонів. Основним геополітичним наслідком Революції є вихід України із зони впливу Росії в економічній та політичній сферах, та відносно зменшення залежності від Росії в культурній сфері. В економічній сфері вихід України із зони впливу Росії відбувся через істотне зменшення залежності від критичного для економіки України імпорту з Росії енергоносіїв. Цьому сприяли два чинники: збільшення експорту енергоносіїв з Європи; зменшення внутрішнього енергоспоживання через війну на сході України та російську інтервенцію до Криму. Також зменшення залежності відбулось через розрив торгових відносин з Росією: внаслідок введення проти Росії міжнародних санкцій через її агресію проти України; та ведення Росією торговельної війни проти України («Сирна війна», «Шоколадна війна», знищення санкційних продуктів тощо).

В політичній сфері зменшення залежності було досягнуто як в наслідок наявності військового протистояння між Україною і Росією, так і через очищення політичної системи України від проросійських сил в результаті проведених в Україні виборів Президента, парламентських та місцевих виборів. В культурній сфері зменшення залежності відбулось в наслідок обмеження на концертну діяльність в Україні для акторів, які публічно підтримали агресивну політику Путіна, та заборону трансляції частини російської теле- та кінопродукції, яка пропагує або прославляє російські силові структури та імперську політику. Тим не менше, частка російської та російськомовної телепродукції в українському медійному просторі все ще лишається непропорційно високою.

Таким чином, події 21 листопада 2013 р. – 22 лютого 2014 р. стали етапом прояву українцями неабиякої сили, мужності, гідності, віри та міцності духу. Вони показали усьому світу, що вищою метою для українського народу є збереження людських цінностей та основ демократії. А будь-яке зазіхання на них зі сторони ворогів зазнає невдачі і буде покаране. Проте за відстоювання цих ідей довелося заплатити дорогою ціною – кров'ю»*Небесної Сотні*» – патріотів, які поклали своє життя на вівтар для захисту рідної Батьківщини. В цих трагічних подіях смерть кожної людини - це не просто втрата однієї сім'ї, а біль усього народу. Революція Гідності показала, що в країні настав час для реформ та кардинальних змін. Саме тепер українцям вдалося скинути ярмо «радянського совка» та стати на шлях формування повноцінного громадянського суспільства. Але боротьба за свою державу ще не завершилась. Наступним випробуванням для України стала анексія Криму Російською Федерацією та війна на Сході.

Список використаної літератури

1. Бончук Р. Хронологія подій та протистоянь на Євромайдані / Р. Бончук. - Режим доступу : http://ankontr.if.ua/?page=blogs&p_id=42276

2. Гончарук-Чолач Т.В., Джугла Н.В. Політична соціологія: навчальний посібник / За ред. Гончарук-Чолач Т.В. – Тернопіль: Видавничо-поліграфічний центр «Економічна думка ТНЕУ», 2018. – 250 с.
3. Гурик М. І. Шумка М. Л. Трансформація специфічних ознак патерналізму в умовах децентралізації в Україні. URL: <http://dspace.tneu.edu.ua/handle/316497/29229>
4. Євромайдан: хроніка відчуттів [колекція есе Тараса Прохаська, Івана Ципердока, Юрія Андруховича, Сергія Жадана, Юрія Винничука]. - Брустурів: Дискурсус, 2014. - 156 с.
5. Золкіна М. Євромайдан: передумови масового протесту / Марія Золкіна // Громадська думка. - 2014. - № 1. - С. 3-12.
6. Лещенко С. Межигірський синдром. Діагноз владі Віктора Януковича. - К.: БрайтСтарПаблішинг, 2014. - 248 с.
7. Політологія [Текст]: навч. посіб. / Т. В. Гончарук-Чолач, О. М. Рудакевич, М. Гурик [та ін.]; за ред. Т. В. Гончарук-Чолач. Тернопіль: Економічна думка ТНЕУ, 2019. – с. 320.
8. Скибицька Ю. Євромайдан : рік по тому / Ю. Скибицька, М. Кукало, Т. Козуб // Наука і суспільство. - 2014. - № 11/12. - С. 2-
9. Черногуз О. Революція гідності, політика підлості / О. Черногуз // Самостійна Україна. - 2014. - Ч. 2/531. - С. 22-26.